

**OFERTA EDUKACYJNA
MUZEUM
KARKONOSKIEGO
W JELENIEJ GÓRZE**
- dla dzieci, młodzieży, dorosłych

Muzeum Karkonoskie oferuje lekcje i warsztaty poświęcone różnym dziedzinom kultury. Wszystkie zajęcia zakładają aktywny udział uczestników i są okazją do połączenia nauki z pasją tworzenia, samodzielnymi poszukiwaniami, ćwiczeniem umiejętności pracy indywidualnie oraz w grupach. Wpisując się w podstawy programowe, nasza oferta uzupełnia program nauczania, a przede wszystkim inspiruje do własnych działań twórczych.

Muzeum nie jest nudne!

LOKALIZACJA:

Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze
ul. J. Matejki 28
58-500 Jelenia Góra
www.muzeumkarkonoskie.pl
www.facebook.com/MuzeumKarkonoskie

REZERWACJA ZAJĘĆ I SZCZEGÓLWNE INFORMACJE:

Dział Edukacji, Promocji i Organizacji
telefon: 75 64 550 89
e-mail: edukacja@muzeumkarkonoskie.pl

Warsztaty dla najmłodszych

TALERZYKI LUDOWE – PRZEPLATANKI (DLA DZIECI OD 4 LAT)

Część teoretyczna: zwiedzanie chałupy karkonoskiej, zapoznanie najmłodszych z dawnym stylem życia i zamieszkiwania w XVIII–XIX w.

Część praktyczna: pokolorowanie motywu ludowego na papierowym talerzyku oraz wyrobienie umiejętności przeplatania jako ćwiczenie manualne.

KOLOROWY ŚWIAT – WITRAŻYK (DLA DZIECI OD 6 LAT)

Część teoretyczna: opowieść o szkle i witrażu oraz krótki spacer po stałej wystawie szkła artystycznego.

Część praktyczna: wykonanie kompozycji z kolorowej bibuły.

MAŁY DEKORATOR – KOLAŻ (DLA DZIECI OD 6 LAT)

Część teoretyczna: omówienie techniki kolażu na przykładzie stałej, współczesnej ekspozycji szkła, przybliżenie najmłodszym zasad kompozycji, czym jest i jakie są jej rodzaje.

Część praktyczna: praca z gotowym wzorem polegająca na udekorowaniu naczynia różnymi elementami plastycznymi

KAMIENICA MIESZCZAŃSKA – ZAWIESZKA SZKLANA (DLA DZIECI OD 6 LAT)

Część teoretyczna: zwiedzanie kamienicy mieszczańskiej oraz poznanie elementów architektury (arkady, stiuki, płaskorzeźby). Przybliżenie postaci kupców, m.in. Daniela von Buchsa, zajęcia i cechy rzemieślnicze.

Część praktyczna: zdobienie szkła ciętego w kształcie kamienicy mieszczańskiej oraz malowanie go na zimno.

NAKRYCIE GŁOWY LABORANTA (DLA DZIECI OD 6 LAT)

Część teoretyczna: zwiedzanie wystawy etnograficznej, głównie części o laborantach – kim byli i czym się zajmowali? Kto kultuwyuje tradycje zielarskie?

Część praktyczna: wykonanie kapelusza laboranta z kolorowych kartonów, papierów, bibuły i innych materiałów plastycznych.

PRZYCISKI DO PAPIERU (DLA DZIECI OD 6 LAT)

Część teoretyczna: szkło – do czego służy, jak powstaje, jak jest zdobione? Zwiedzanie wystawy szkła artystycznego z wyróżnieniem przycisków szklanych oraz przybliżenie techniki tysiąca kwiatów (millefiori).

Część praktyczna: wykonanie przycisku do papieru z soczewek i innych materiałów plastycznych.

KARKONOSZ/ ZIELARKA – MAGNES (PAMIĄTKA Z MUZEUM)

Część teoretyczna: przybliżenie postaci Ducha Gór na podstawie legendy.

Część praktyczna: wykonywanie z naturalnych oraz plastycznych materiałów magnesu z twarzą Karkonosza lub zielarki.

SZKLANA BIŻUTERIA (DLA DZIECI OD 6 LAT)

Część teoretyczna: oprowadzanie po wystawie szkła artystycznego z wyróżnieniem szklanej biżuterii prezentowanej na ekspozycji. Co to jest biżuteria i jakie ma znaczenie?

Część praktyczna: wykonywanie z akcesoriów jubilerskich, czyli żyłki i szklanych koralików, bransoletek, naszyjników lub kolczyków.

MALOWANIE NA SZKLE TECHNIKĄ NA ZIMNO (DLA DZIECI OD 6 LAT)

Część teoretyczna: wizyta w chałupie karkonoskiej i przedstawienie kolekcji malarstwa ludowego na szkle – techniki i historii.

Część praktyczna: zmierzenie się z dawną techniką malowania na szkłe oraz z techniką lustrzanego odbicia.

Animacje dla dzieci 6-12 lat

Muzealna zgaduj zgadula – zabawy przy chacie

Zwiedzanie chałupy karkonoskiej, krótka opowieść o sposobie budowania, wyposażenia wnętrza, także o rzemiośle i zajęciach ludności wiejskiej. Zabawna animacja polegająca na zgadywaniu materiałów i narzędzi używanych w dawnym gospodarstwie domowym za pomocą dotyku i zapachu. Układanie puzzli z wizerunkiem Jeleniej Góry.

Poszukiwacze skarbu. Od minerału do szkła – żywe lekcje muzealne połączone z zabawą

Spacer z rekwizytami po wystawach stałych: opowieść o Walonach – kim byli, czym się zajmowali, a także czym są znaki walońskie? Co to jest minerał, kamień szlachetny? Po części teoretycznej oferujemy zabawę w grupach – ukrywanie i poszukiwanie skarbu (minerały i kamienie).

Muzealna zgaduj zgadula – zabawy o szkłe

Krótką historią szkła – jak powstaje, czym jest oraz jakie jest jego przeznaczenie. Poznajemy szkło optyczne i zniekształcanie obrazu. Animacja w zabawie polegająca na rozpoznaniu technik szklarskich w zdobieniu szkła – malowanie na zimno, rytowanie, szlifowanie, grawerowanie. Układanie puzzli, zabawy ruchowe.

Warsztaty dla dzieci 12-15 lat

PUZZLE RĘCZNIE MALOWANE Z MOTYWEM REGIONALNYM

Część teoretyczna: oprowadzanie po wystawach stałych i czasowych z wyróżnieniem tematyki regionalnej.

Część praktyczna: praca z kompozycją z wybranym motywem regionalnym lub nawiązującym do wystawy szkła, etnografii.

LAMPION DECOUPAGE

Część teoretyczna: oprowadzanie po wystawie szkła artystycznego oraz po wystawie regionalnej. Zarys rozwoju kolekcji na przykładzie wybranych eksponatów.

Część praktyczna: umiejętność opanowania techniki decoupage.

GRAWEROWANIE NA SZKLE

Część teoretyczna: prezentacja ekspozycji szkła artystycznego z wyróżnieniem szkła grawerowanego. Omówienie techniki na przykładzie poszczególnych eksponatów.

Część praktyczna: uczestnicy zajęć nabywają umiejętność pracy z urządzeniem grawerskim oraz poznają technikę grawerowania na szkle.

MALOWANIE NA SZKLE TECHNIKĄ NA ZIMNO, MALARSTWO LUDOWE

Część teoretyczna: wizyta w chałupie karkonoskiej i przedstawienie kolekcji malarstwa ludowego na szkłe – techniki i historii.

Część praktyczna: zmierzenie się z dawną techniką malowania na szkłe oraz z techniką lustrzanego odbicia.

ZOSTAŃ ARTYSTĄ – KOLOROWY VIGLIATURO, SZKLANY WISIÓR

Część teoretyczna: krótki spacer po wystawie stałej szkła współczesnego, przedstawienie znanego artysty Silvio Vigliaturo, omówienie czym jest szkło i jego zastosowanie w sztuce oraz codziennym życiu.

Część praktyczna: wykonanie szklanego wisiorka ze szkła ciętego, szlifowanego, inspirując się pracą Silvio Vigliaturo.

SZKLANA BIŻUTERIA

Część teoretyczna: oprowadzanie po wystawie szkła, wyróżniając szklaną biżuterię prezentowaną na ekspozycji. Co to jest biżuteria i jakie ma znaczenie?

Część praktyczna: wykonanie z akcesoriów jubilerskich, czyli żyłki i szklanych koralików, bransoletek, naszyjników oraz kolczyków.

Wykłady - lekcje muzealne

Kto tworzy książkę?

Spotkanie w bibliotece muzealnej przybliżające dzieciom szereg zagadnień związanych z książką, biblioteką, czytaniem.

Jak powstaje książka? Jakie są jej poszczególne etapy, jak nazywają się jej części? Jakie są jej funkcje? Co daje nam czytanie? Jaki wpływ na nas ma sięganie do książek? Czym we współczesnym świecie jest biblioteka?

Na zajęciach poznajemy odpowiedzi na te wszystkie pytania. Porównujemy starą książkę, starodruk oraz książkę współczesną.

Grupa: max 15 osób. Lekcja przeprowadzana w bibliotece muzealnej.

W przypadku większej ilości osób, grupa dzielona jest na pół.

Dawno, niedawno... dzisiaj

Prelekcja na temat powojennych procesów osiedleńczych na Dolnym Śląsku po 1945 roku, tożsamości kulturowej oraz niematerialnego dziedzictwa wraz z pokazem fotogramów.

Skarby z karkonoskich pól, łąk i lasów

Opowieść o historii i tradycjach ziołolecznictwa w Karkonoszach. Kim byli i czym zajmowali się karkonoscy laboranci. Jakie rośliny, zioła i minerały wykorzystywali w swojej działalności.

Lekcja odbywa się na sali muzealnej, przy szafie ostatniego laboranta, będącej eksponatem na wystawie stałej muzeum.

Techniki zdobienia szkła na wybranych przykładach ze zbiorów Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze

Podczas zajęć uczestnicy zapoznają się z warsztatem twórczym dekoratorów szkła oraz projektami i wzornikami karkonoskich mistrzów. Lekcja w formie prelekcji z prezentacją multimedialną.

Szklana pamiątka z Karkonoszy – rozwój nurtu pamiątkowego w rzemiośle szklarskim

W ramach lekcji poznamy historię naczyń o charakterze pamiątkowym w oparciu o dekoracje malarskie znanych uzdrowisk śląskich. Lekcja w formie prelekcji z prezentacją multimedialną.

Moja przygoda w Muzeum, czyli co to jest muzeum i do czego służy?

(lekcje dla dzieci w wieku od 4 do 7 lat)

Zajęcia przeznaczone dla dzieci odwiedzających muzeum po raz pierwszy. Wprowadzenie najmłodszych w podstawowe określenia stosowane w sztuce i muzealnictwie, jak: dzieło sztuki, eksponat, wystawa, kolekcja, praca muzealnika, rzemiosło.

Warsztaty dla młodzieży i dorosłych

LAMPION GRAWEROWANY / LAMPION DECOUPAGE

Część teoretyczna: oprowadzanie po wystawie sztuki artystycznego oraz po wystawie regionalnej, przedstawienie rozwoju kolekcji sztuki na przykładzie wybranych eksponatów.

Część praktyczna: umiejętność opanowania techniki decoupage.

MAKRAMA LIŚCIE/ PIÓRA

Część teoretyczna: zapoznanie się ze starą sztuką o bogatej historii – sztuką superłkową. Czym jest makrama, jakie były jej początki i jak wygląda dziś.

Część praktyczna: Własnoręczne wykonanie zawieszki - plecionki w postaci piór, liści. Zapoznanie się z podstawowym splotem niezbędnym do stworzenia makrama.

ŚLADAMI ARTYSTY – KOLOROWY VIGLIATURO, SZKLANY WISIÓR

Część teoretyczna: krótki spacer po wystawie stałej szkła współczesnego oraz przedstawienie znanego artysty Silvio Vigliaituro, omówienie czym jest szkło i jego zastosowanie w sztuce oraz codziennym życiu.

Część praktyczna: wykonanie szklanego wisiorka ze szkła ciętego, szlifowanego, inspirując się pracą Silvio Vigliaituro.

KOMPOZYCJA WITRAŻOWA / aniołek, kwiat

(grupa maksymalna do 10 osób)

Część teoretyczna: podczas krótkiego spaceru po wystawie szkła artystycznego, omawiamy, czym jest witraż na przykładzie witraży wyeksponowanych w Muzeum.

Część praktyczna: zapoznanie się z techniką witrażownictwa tj. technika Tiffany'ego, praca ze szkłem, lutowanie, cięcie szkła itp.

GRAWEROWANIE NA SZKLE

Część teoretyczna: prezentacja ekspozycji szkła z wyróżnieniem szkła grawerowanego oraz omówienie techniki na przykładzie poszczególnych eksponatów.

Część praktyczna: uczestnicy zajęć nabywają umiejętność pracy z urządzeniem grawerskim oraz poznają technikę grawerowania na szkle.

GRAFIKA – ŚLADAMI JÓZEFA GIELNIAKA (LINORYT, MONOTYPIA)

(zajęcia cykliczne do 10 osób)

Część teoretyczna: zapoznanie z artystą Józefem Gielniakiem oraz jego twórczością na przykładzie kolekcji grafik znajdujących się w muzeum.

Część praktyczna: poznanie danej technik warsztatowej, wykonanie matrycy oraz odbitki.

MALOWANIE NA SZKLE TECHNIKĄ NA ZIMNO, MALARSTWO LUDOWE

Część teoretyczna: zwiedzanie chałupy karkonoskiej i przedstawienie kolekcji malarstwa ludowego na szkle – technika i historia.

Część praktyczna: zmierzenie się z dawną techniką malowania na szkle, techniką lustrzanego odbicia.

RĘCZNIE MALOWANY TALERZYK LUB SZKLANKA Z MOTYWEM DAWNYCH WZORNIKÓW SZKLARSKICH

Część teoretyczna: zwiedzając wystawy stałe, rozmawiamy o pamiętce z dawnych Karkonoszy, omawiamy także temat szkła, jego powstawania oraz zdobienie.

Część praktyczna: malowany jest dowolny motyw z dawnych wzorników szklarskich lub nawiązujący do naszego regionu.

Wykłady - lekcje muzealne

Kościół Łaski w Jeleniej Górze

Przedstawienie tła historycznego, wydarzeń, które przyczyniły się do powstania sześciu kościołów Łaski na Śląsku, szczegółowe omówienie powstawania kościoła w Jeleniej Górze oraz porównanie modelu jeleniogórskiego kościoła z budowlą, która powstała na bazie modelu.

Grafika dziewiętnastowiecznych artystów kowarskich

Lekcja przybliży fenomen „szkoły kowarskiej”. W wieku XIX w niewielkich Kowarach prężnie działały dwa wydawnictwa graficzne. Działający w nich graficy przedstawili na rycinach ponad tysiąc rozmaitych widoków, które były popularnymi pamiątkami wśród, coraz liczniej napływających w Karkonosze, turystów. Lekcja w formie prelekcji z prezentacją multimedialną.

Historia dolnośląskiego stroju ludowego (2 poł. XVIII – pocz. XX w.)

W czasie lekcji słuchacze dowiedzą się, czym różni się strój od ubioru i co to jest strój ludowy. Na bazie ilustracji, map i obiektów zachowanych w naszych zbiorach prowadzący przedstawi skomplikowaną historię powstania stroju dolnośląskiego, jego zróżnicowanie regionalne i religijne. Dodatkowo, w formie uzupełnienia wykładu, słuchacze będą mogli obejrzyć wyeksponowane elementy odświętnej ubioru kobiecego i męskiego. Wykład przeznaczony dla młodzieży szkolnej zarówno szkół podstawowych, jak i średnich oraz słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Zapomniane rzemiosła

W czasie lekcji omówione zostaną wybrane rzemiosła wiejskie: tkactwo lnu (etapy obróbki lnu i produkcja płótna lnianego), bednarstwo, kołodziejstwo, ciesielstwo, stolarstwo, kowalstwo oraz specyficzne dla naszego regionu rzemiosła wiejskie, takie jak zdobnictwo szkła (szlifierstwo, wyrób koralików), czy malarstwo na szkłe (jedno z najważniejszych zjawisk artystycznych w kulturze ludowej na Dolnym Śląsku od końca XVIII do końca XIX w.) Można wybrać jedno lub dwa rzemiosła albo grupę rzemiosł (np. rzemiosła związane z obróbką drewna czy zdobnictwa szkła) na jednej lekcji (45 min) lub wszystkie wymienione na dłuższym wykładzie (2 x 45 min). Zajęcia przeznaczone dla słuchaczy ze szkół podstawowych (kl. VI–VIII) lub szkół średnich oraz słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Historia budownictwa ludowego w Sudetach Zachodnich

Na tle historii regionu przedstawienie rozwoju osadnictwa i budownictwa ludowego w Sudetach Zachodnich ze szczególnym uwzględnieniem regionu jeleniogórskiego. W prezentacji multimedialnej, bogato ilustrowanej mapami, rysunkami i zdjęciami, przedstawiona zostanie specyfika Krainy Domów Przysłupowych. Zastanowimy się czym charakteryzują się domy przysłupowe, skąd się wzięły w naszym regionie, dlaczego tylko u nas występują (i czy tylko u nas). Wykład przeznaczony jest dla słuchaczy szkół średnich, studentów i przewodników regionalnych oraz słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Wokół jeleniogórskiego ratusza – miejsca firmy i ludzie. Opowieść o jeleniogórskim rynku

---

(starsze klasy szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowe)

Od Wielkiego Postu do Wielkiej Nocy – obrzędy i zwyczaje związane z tradycją Wielkanocy

---

W prezentacji multimedialnej pokazane zostaną różne, często w miastach już zapomniane zwyczaje i obrzędy związane z zaklinalaniem wiosny i tradycją robienia palm oraz pisania jaj. Wykład przeznaczony dla młodzieży szkolnej zarówno szkół podstawowych, jak i średnich oraz słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Tradycja szopki bożonarodzeniowej w Polsce i na Dolnym Śląsku

---

W prezentacji multimedialnej zaprezentowane została historia szopki bożonarodzeniowej. Dlaczego szopka krakowska stała się symbolem polskiej szopki bożonarodzeniowej i czy na Dolnym Śląsku przed 1945 r. istniała tradycja budowania szopek bożonarodzeniowych, jak one wyglądały? Wykład przeznaczony dla młodzieży szkolnej zarówno szkół podstawowych, jak i średnich oraz słuchaczy Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Oskar Adam Keil przedsiębiorca i wydawca – litografia na karkonoskich pocztówkach – wytwórca karkonoskiej pamiątki a przemysł rzemiosła naręcznego

---

(starsze klasy szkoły podstawowej i szkoły ponadpodstawowe)

„Jelenia Góra perłą Karkonoszy” – miasto na przełomie XIX i XX w.

Świat dawnej fotografii – fotografia karkonoska i europejska w zbiorach Muzeum Karkonoskiego

---

(szkoły ponadpodstawowe)

Dawne hutnictwo szkła w Karkonoszach i Górach Izerskich

Pokaz multimedialny: historia hutnictwa szkła na pograniczu karkonosko-izerskim ze szczególnym uwzględnieniem okresu średniowiecza oraz wyniki badań archeologicznych na stanowiskach hutniczych: Piechowice Cicha Dolina, Chromiec. Dla uczniów gimnazjum, liceum i grup zorganizowanych.

Początki Jeleniej Góry w świetle źródeł archeologicznych

Pokaz multimedialny prezentujący wyniki badań archeologicznych związanych z najdawniejszymi dziejami Jeleniej Góry, proces powstawania i rozwoju miasta w okresie średniowiecza oraz najciekawsze znaleziska archeologiczne. Możliwość zorganizowania wycieczki po mieście ze szczególnym uwzględnieniem miejsc interesujących pod względem archeologicznym (Wzgórze Krzywoustego, Stare Miasto). Dla uczniów gimnazjum, liceum i grup zorganizowanych.

Najciekawsze odkrycia archeologiczne regionu jeleniogórskiego w ostatnich latach

Pokaz multimedialny – prezentacja stanowisk archeologicznych regionu jeleniogórskiego badanych w ostatnich latach.

Przybliżenie metodyki badań, najciekawszych znalezisk oraz ich znaczenia dla poznania najwcześniejszej historii regionu. Dla uczniów gimnazjum, liceum i grup zorganizowanych.

Civitates principales – główne ośrodki władzy w państwie wczesnopiastowskim

Pokaz multimedialny prezentujący aktualny stan wiedzy o najstarszych stolicach i ośrodkach władzy w Polsce (Kraków, Wrocław, Gniezno, Poznań, Ostrów Lednicki) na podstawie wyników badań archeologicznych. Dla uczniów gimnazjum, liceum i grup zorganizowanych.

Militaria archeologiczne w zbiorach Działu Archeologii Muzeum Karkonoskiego

Pokaz multimedialny – prezentacja dawnego uzbrojenia pochodzącego z badań archeologicznych, znajdującego się w zbiorach Działu Archeologii Muzeum Karkonoskiego. Dla uczniów gimnazjum, liceum i grup zorganizowanych.

Muzealne narracje przedmiotów

Opowieść o obiektach z przeszłości, które związane są z ludzkimi losami i zdarzeniami historycznymi.

Istnieje możliwość interaktywnych zajęć z zabytkowymi przedmiotami przyniesionymi przez uczestników (np. fotografie, druki z minionych epok, zabytkowe przedmioty rzemiosła artystycznego).

Tradycje szklarskie w Karkonoszach na przykładzie zbiorów Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze

Przedstawienie pokrótce historii szklarstwa na terenie Karkonoszy, historii rozwoju kolekcji oraz zbiory Działu Szkła Artystycznego im. Mieczysława Buczyńskiego Muzeum Karkonoskiego w Jeleniej Górze.

Pozostała oferta edukacyjna

WARSZTATY OKOLICZNOŚCIOWE

Dział Edukacji, Promocji i Organizacji w okresach przedświątecznych i noworocznych prowadzi warsztaty malowania bombek oraz warsztaty wykonywania stroików świątecznych.

W sezonie letnim proponujemy luźne zajęcia o różnorodnej, wakacyjnej tematyce. Organizujemy warsztaty podczas ferii, jak i jednodniowe działania na szczególne okazje, jak Dzień Dziecka, Mikołajki itp.

OFERTA WYSTAW W „GALERII NA GÓRZE” MUZEUM KARKONOSKIEGO W JELENIEJ GÓRZE

Organizujemy wystawy pokonkursowe prac uczniów w „Galerii na Górze”, a także przeprowadzamy konkursy o tematyce regionalnej.

MUZEUUM
KŁODZKOSKIE
Miejski Ośrodek Kultury i Sztuki
ul. Wolnościowa 10, 56-100 Kłodzko

DOLNY
ŚLĄSK

